ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Για την αναγκαιότητα μετατόπισης της οπτικής μας

του **Κώστα Σβόλη**

Τι ακριβώς συμβαίνει στην Ουκρανία; Ένας ιμπεριαλιστικός πόλεμος «δια αντιπροσώπων»; Η σύγκρουσή δυο εθνικισμών; Η αντιπαράθεση δυο ολοκληρωτισμών (βλ Νεοναζισμού και των απολιθωμάτων του Σταλινισμού); Η συμπύκνωση της παγκόσμιας αντιπαράθεσης του Νεοφασισμού ενάντιων Αντιφασισμού σε επίπεδο ένοπλης σύγκρουσης; Τι σηματοδοτεί η δημιουργία των Λαϊκών Δημοκρατιών στην Ν.Α Ουκρανία; είναι παραρτήματα του Κρεμλίνου ή μορφές λαϊκής αυτοδιάθεσης; Διαφορετικά ερωτήματα, τις ίδιας όμως υφής, θα μπορούσαμε να θέσουμε και για την προσπάθεια δημιουργίας Ισλαμικού Κράτους στην Μέση Ανατολή (Συρία, Ιράκ) από τους Τζιχαντιστές. Τελικά ποιους ενισχύουν το ΝΑΤΟ, οι ΗΠΑ και η ΕΕ, τους Κούρδους του Ιράκ; ή τους Ισλαμιστές; που στην προηγούμενη περίοδο είχαν εξοπλίσει για να πολεμήσουν το καθεστώς του Άσαντ; Θα αλλάξει τον συσχετισμό των πολιτικών δυνάμεων στον λαό του Κουρδιστάν η αμερικάνικη βοήθεια; Αναδύονται μορφές οργάνωσης στο Συριακό Κουρδιστάν η οποίες μάλιστα έχουν την προοπτική να αποτελέσουν το αντίπαλο δέος απέναντι τόσο στους Τζιχαντιστές όσο και στον Άσαντ; Ποία η σχέση των Τζιχαντιστών με τα αυταρχικά σουνίτικα και ταυτόχρονα συμμαχικά στις ΗΠΑ καθεστώτα της Σαουδικής Αραβίας, των Αραβικών Εμιράτων και του Κουβέιτ; Γιατί την Αραβική άνοιξη την διαδέχθηκε η προέλαση των Τζιχαντιστών; Είναι άραγε η δημιουργία του Ισλαμικού κράτους μια μορφής αντεπανάστασης;

Επειδή η ιστορία κινείται μέσω την αντιφάσεων της και τα δίπολα «καλός»-«κακός» υπάρχουν μονάχα στο Χόλιγουντ, οι αντιμαχόμενες πλευρές στα μέτωπα που περιέγραψα είναι πολυσήμαντες, περίπλοκες και αντιφατικές και δεν προσφέρονται για «ταυτίσεις» με βάση το «καθαρό επαναστατικό φαντασιακό μας», ειδικά όταν είμαστε πρόθυμοι να αντικαταστήσουμε την κοινωνικοπολιτική- ταξική ανάλυση μας, με την γεωπολιτικό-στρατιωτική. Για να κατανοήσουμε λοιπόν το ιστορικό γίγνεσθαι σ’ αυτές τις περιοχές από

την δικιά μας σκοπιά, από την σκοπιά του ανταγωνιστικού κινήματος και της αντικαπιταλιστικής χειραφετητικής προοπτικής, έχοντας παράλληλα και την δυσκολία της ελλιπούς πληροφόρησης και γνώσης για την ταξική σύνθεση και αγώνες, τα κοινωνικά κινήματα και πολιτικές δυνάμεις στις συγκεκριμένες περιοχές, είναι απαραίτητη μια μετατόπιση της οπτικής μας, τόσο πάνω στα ίδια τα γεγονότα, όσο και στην αξιολόγηση τους, ακριβώς για να ξεφύγουμε από την παγίδα της κυρίαρχης αστικής ανάλυσης που αναγάγει τις συγκεκριμένες συγκρούσεις σε καθαρά γεωπολιτικές εξαφανίζοντας το «Κοινωνικό Ζήτημα». Αυτό το «Κοινωνικό Ζήτημα» πρέπει να ξαναβάλουμε στο κέντρο της οπτικής και της αναζήτησης μας, αν θέλουμε να ξεπεράσουμε το επίπεδο της «ποδοσφαιροποίησης» και του «οπαδισμού» της πολιτικής στα διαδικτυακά καφενεία της εποχής μας και να αναλογιστούμε προς τα πού και πως πρέπει να κατευθύνουμε την διεθνιστική μας αλληλεγγύη με κριτήριο το δικό μας πολιτικό πρόταγμα και όχι το θυμικό και τις ιδεοληψίες μας. Για να μην παρεξηγηθούμε, τα ζητήματα που θέτει η γεωπολιτικό-στρατιωτική οπτική και οι σχέσεις του διεθνούς ανταγωνισμού των κρατών και του κεφαλαίου είναι υπαρκτά, αλλά από την δικιά μας σκοπιά δεν είναι στο επίκεντρο, ακριβώς γιατί δεν ασκούμε «κατά φαντασίαν» εξωτερική πολιτική όπως αυταπατώνται διάφοροι αναλυτές της Αριστεράς που επικεντρώνουν στην γεωπολιτική ανάλυση.

Ουκρανία

Ας εξετάσουμε καταρχάς το θέμα της Ουκρανίας. Προφανώς τόσο οι ΗΠΑ, ΕΕ από την μία και η Ρωσία από την άλλη προσπαθούν μέσα από αυτή την σύγκρουση να να προωθήσουν τα δικά τους γεωπολιτικά και οικονομικά συμφέροντα. Θα ήταν όμως τραγικό λάθος να θεωρήσουμε ότι οι κοινωνίες και οι λαοί είναι απλά μαριονέτες στους σχεδιασμούς κάποιον «κέντρων» που κινούν απλά τα πούλια στην γεωπολιτική τους σκακιέρα. Μια τέτοια συνωμοσιολογική αντίληψη θα αδικούσε όλη την επαναστατική κριτική θεωρία που αποτελεί την γενεαλογία του αντικαπιταλιστικού κινήματος. Ούτε η εξέγερση του Μέινταν ήταν μια «κατασκευή των Δυτικών» ούτε οι κινήσεις αυτονόμησης απέναντι στην εθνικιστική κυβέρνηση του Κιέβου ήταν μια παραγγελία του Πούτιν. Προφανώς και οι δύο(ή τρεις πλευρές μιας και δεν νομίζουμε ότι υπάρχει πλήρη ταύτιση ΗΠΑ ΕΕ, πόσο μάλλον αφού δεν υπάρχει ταύτιση εντός της ΕΕ) προσπαθούν να χειριστούν και να εντάξουν τα γεγονότα στις στρατηγικές τους, αλλά δεν τα κατασκευάζουν. Και οι δυο αντίρροπες αυτές κινήσεις εκφράζουν αντιθέσεις και ανταγωνισμούς, κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα που διαπερνούσαν την Ουκρανική κοινωνία και τα μέρη που την αποτελούν εδώ και πολύ καιρό. Πρόκειται για ζητήματα για τα οποία στην πραγματικότητα ελάχιστη γνώση και πληροφορίες έχουμε και, εάν πραγματικά θέλουμε να κατανοήσουμε αυτή την σύγκρουση πέρα από τα δίπολα Δύση-Ρωσία, Σβάστικες-Σφυροδρέπανα, οφείλουμε να προσπαθήσουμε να

τα διερευνήσουμε σε όσο μεγαλύτερο βάθος μπορούμε. Αυτή η διερεύνηση είναι αναγκαία διότι εάν μείνουμε απλά στο συνδυασμό αυτών των δύο διπόλων, θα οδηγηθούμε στο εξής σχήμα: Οι αυτονομιστές έχουν σφυροδρέπανα (και Αλφάδια) άρα ταυτιζόμαστε με αυτούς. Επιπλέον, και εφόσον ο εχθρός του εχθρού μου είναι φίλος μου, ο Πούτιν είναι καλύτερος από την Δύση, άρα είμαστε με τον Πούτιν. Αντιστοίχως: Ο Πούτιν εκφράζει έναν πιο μαφιόζικο (λούμπεν για να δανειστούμε την ορολογία της Ε.Ο. 17Ν, χωρίς όμως να την ενστερνιζόμαστε) κεφάλαιο γιαυτό επιλέγουμε να ταυτιστούμε με το κεφάλαιο της Δύσης, και αποσιωπούμε την αναβίωσή των φασιστικών ιδεολογιών αλλά και πρακτικών στην Ουκρανία και την στήριξη που παρέχουν στην κυβέρνηση του Κιέβου.

Οι παραπάνω επισημάνσεις μπορεί να μας απομακρύνουν από την λογική των ταυτίσεων, χωρίς να μας ρίχνουν στην παγίδα των «ίσων αποστάσεων», για δύο πολύ βασικούς λόγους. Πρώτον, μπορεί να έχουμε πολύ λίγη γνώση για την γενεαλογία της αντιπαράθεσης, τουλάχιστον από την κοινωνικοταξική σκοπιά που μας ενδιαφέρει, αλλά μπορούμε να πάρουμε υπόψιν μας τα αποτελέσματα που παράγονται από αυτή την σύγκρουσή για να καθορίσουμε την στάση μας. Επίσης μας επιτρέπουν να πάρουμε υπόψιν μας τις εσωτερικές αντιφάσεις και αντιθέσεις της κάθε μεριάς και να τις αξιολογήσουμε σε σχέση με την δικιά μας οπτική και αντικαπιταλιστική στρατηγική. Για τον προσανατολισμό τη δικιάς στάσης αλλά και πρακτικής σε σχέση με το Ουκρανικό ζήτημα, το θέμα δεν περιορίζεται μονάχα στην αντιπαράθεση Κιέβου-Αυτονομιστών, αλλά και στους εσωτερικούς συσχετισμούς των δυο μετώπων.

Ας κρατήσουμε όμως ένα στοιχείο που μπορεί να έχει μεγάλη σημασία και για τα

τεκταινόμενα στον Ελληνικό Κοινωνικό Σχηματισμό: καμία επιφύλαξη στην ενίσχυση της κυβέρνησης του Κιέβου από την ΕΕ δεν προκάλεσε ο κομβικός ρόλος του νεοναζιστικού «Δεξιού Τομέα», στο βαθμό που αυτή εξυπηρετεί τα συμφέροντα της απέναντι στην Ρωσία. Αυτό ας το έχουν υπόψιν τους όσοι θεωρούν ότι για την Ευρώπη του κεφαλαίου και των διάφορων αποχρώσεων νεοφιλελεύθερων κυβερνήσεων θα ήταν ταμπού η συμμετοχή(ή έστω η στήριξη) της Χρυσής Αυγής σ' ένα κυβερνητικό σχήμα.

Αλλά ας πάμε στην Ουκρανική περίπτωση καθ' αυτή. Δεν έχουμε να κάνουμε απλώς με υποχείρια και εντεταλμένους ξένων συμφερόντων, παρόλο που οι κυβερνήσεις της Δύσης θα ήθελαν πολύ στην θέση του «Δεξιού Τομέα» να υπήρχε ένα πιο «πολιτισμένο ακροδεξιό κόμμα» που να συμμορφώνεται στα πρότυπα της τηλεοπτικής δημοκρατίας και να μην κατεβαίνει στις μάχες με το σύμβολο του αγκυλωτού σταυρού. Αντίστοιχα, η Ρωσία θα προτιμούσε οι αυτονομιστές να συνδέουν πιο πολύ την δράση τους με την εθνοτική τους ταυτότητα ως Ρώσοι, παρά με τον αντιφασιστικό και αυτοδιαχειριστικό προσανατολισμό. Αυτός σηματοδοτείται, όχι μόνο με την επιλογή του ονόματος Λαϊκές Δημοκρατίες, αλλά και με το πρόγραμμα των κοινωνικών μεταρρυθμίσεων. Αυτό, φαίνεται να αποτελεί σημαντικό επίδικο στο εσωτερικό τους. Ο αντιφασιστικός και αυτοδιαχειριστικός τους προσανατολισμός σηματοδοτείται επίσης από τον ρόλο που διαδραματίζουν οργανωμένα κομμάτια της εργατικής τάξης σ' αυτές τις περιοχές, όπως οι ανθρακωρύχοι του Ντόνετσκ. Οι τελευταίοι είχαν κατέβει σε απεργίες από τα τέλη του Μάη καταγγέλλοντας την πολιτική της νέας κυβέρνησης του Κιέβου. Η κυβέρνηση της Ρωσίας ξέρει ότι εάν τελικά οι πολιτοφυλακές είναι αυτές που θα εξασφαλίσουν την αυτονομία των Λαϊκών Δημοκρατιών θα θέλουν να έχουν λόγο και στην πολιτική που αυτές θα ακολουθήσουν, και όχι απλά να προσδεθούν στο Ρώσικο άρμα. Ένας τρίτος παράγοντας που έχει ενδιαφέρον και πρέπει να εξετάσουμε είναι η διεθνοποίηση του πολέμου μέσω της συμμετοχής, και από τις δυο πλευρές, εθελοντών. Αν από την πλευρά της κυβέρνησης της Ουκρανίας τα πράγματα είναι πιο ξεκάθαρα, αφού οι εθελοντές που έρχονται να ενισχύσουν, βασικά τον «Δεξιό Τομέα», προέρχονται από τα απανταχού νεοναζιστικά μορφώματα, από την πλευρά των

αυτονομιστών έχουμε μια πολύ περίπλοκη κατάσταση. Παράλληλα με τους αντιφασίστες εθελοντές που καταφτάνουν να ενισχύσουν τις πολιτοφυλακές, έχουμε και την δράση Ρώσων «εθελοντών» απόστρατων ή και εν ενεργεία μελών του Ρώσικου Στρατού καθώς και Σέρβων και Ελλήνων που φυσικά δεν εκκινούνται από αντιφασιστικά ή σοσιαλιστικά κίνητρα, αλλά από εθνοτικά και θρησκευτικά. Κρατάμε μεγάλη επιφύλαξη για τις πηγές σε σχέση με το ζήτημα των εθελοντών, στο βαθμό μάλιστα που αναπαράγονται στο διαδίκτυο χωρίς καμία διασταύρωση. Έχουμε την εντύπωση ότι από όλες τις πλευρές πάνω σ' αυτό το θέμα κτίζεται ένας μεθοδευμένος επικοινωνιακός πόλεμος. Πέρα όμως από ενδεχόμενες υπερβολές, ανακρίβειες και σκοπιμότητες των πηγών, το σίγουρο είναι η συμμετοχή αμφότερα εθελοντών στην σύγκρουση.

Όχι, δεν έχουμε να κάνουμε με μια επανάληψη της Ισπανικής Επανάστασης και όσοι πέφτουν σ' αυτή την παγίδα ξεχνάνε ότι όταν η ιστορία επαναλαμβάνεται, αυτό γίνεται ως φάρσα. Οι Λαϊκές Δημοκρατίες δεν είναι στα πρόθυρα του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού, πόσο δε μάλλον στην προοπτική μιας αυτοδιαχειριζόμενης αταξικής κοινωνίας. Όμως, στο εσωτερικό τους υπάρχουν δυνάμεις που στον ένα ή τον άλλο βαθμό, με διαφορετικές ίσως αφετηρίες και εστιάσεις από εμάς, ξαναθέτουν το κοινωνικό & ταξικό ζήτημα και σε αυτές πρέπει να δείξουμε την έμπρακτη αλληλεγγύη μας και με αυτές να ανοίξουμε έναν πολιτικό διάλογο, να τις βγάλουμε από την αφάνεια των επίσημων ΜΜΕ και να τους δώσουμε βήμα στην διεθνή συζήτηση για τον αντικαπιταλιστικό αγώνα.

Μια νίκη του Κιέβου επί των Αυτονομιστών θα είχε πολλαπλά αρνητικά αποτελέσματα. Ο ρόλος του «Δεξιού Τομέα» θα αναβαθμιζόταν σημαντικά και, στο όνομα της αποτελεσματικότητας του, η Δύση θα του πρόσφερε και επίσημα «συγχωροχάρτι» για την νεοναζιστική του φυσιογνωμία. Τα νεοναζιστικά μορφώματα της Ευρώπης θα γινόντουσαν πιο επιθετικά βλέποντας την επιτυχία τους στην Ουκρανία και θα διεκδικούσαν να παίξουν πιο κεντρικό ρόλο στα πολιτικά πράγματα, ακριβώς βάζοντας μπροστά το παράδειγμα της Ουκρανίας. Στο εσωτερικό των κατοίκων και των πολιτικών δυνάμεων, στις περιοχές των Αυτονομιστών, θα κέρδιζαν έδαφος αυτοί που θα θέλανε να προσδεθούν στο άρμα της «μαμάς Ρωσίας» και θα θυσίαζαν τα βήματα της Κοινωνικής μεταρρύθμισης ακριβώς στην ελπίδα ενίσχυσης από τον Πούτιν. Το εθνοτικό και θρησκευτικό στοιχείο θα κυριαρχούσε πάνω στην κοινωνική και αντιφασιστική ατζέντα. Η ομοσπονδοποίηση με την Ρωσία θα φαινόταν ως η μοναδική λύση και οι αυτοδιαχειριστικές λογικές και πρακτικές θα εγκαταλείπονταν. Η συγκρότηση ενός ταχτικού στρατού, υπό την κηδεμονία Ρώσων συμβούλων, θα ερχόταν να αντικαταστήσει τις πολιτοφυλακές. Το παιχνίδι θα ήταν αποκλειστικά στα χέρια του Πούτιν και του παζαριού των δικών του συμφερόντων. Τέλος δεν πρέπει να ξεχνάμε μια ενδεχόμενη επέμβαση του ΝΑΤΟ αν οι δυνάμεις του Κιέβου τα

βρούνε σκούρα. Για μια ακόμα φορά θα σταλεί το μήνυμα του διεθνούς κεφαλαίου για την καταστολή των εξεγέρσεων και την ύπαρξη του ΝΑΤΟ σε ρόλο παγκόσμιας αστυνομίας.

Αντίθετα μια νίκη των Λαϊκών Δημοκρατιών, και των ένοπλων πολιτοφυλακών τους, θα υποβάθμιζε το ρόλο της Ρωσίας, θα ενίσχυε τις τάσεις μιας εναλλακτικής αυτοδιαχειριστικής προοπτικής, θα έδινε το παράδειγμα ότι οι λαοί δεν υπόκεινται απλά στις κινήσεις των μεγάλων δυνάμεων, αλλά μπορούν να καθορίζουν οι ίδιοι το μέλλον τους. Θα αυξανόταν η λαϊκή δυσαρέσκιά απέναντι στην κυβέρνηση του Κιέβου στην υπόλοιπη Ουκρανία και ίσως πυροδοτείτο μια αντίρροπη λαϊκή κινητοποίηση ενάντια στον πόλεμο και τον φασισμό.

Οι Τζιχαντιστές και το Ισλαμικό κράτος

Η επέλαση των Τζιχαντιστών στις περιοχές της Συρίας και του Ιράκ με σκοπό την δημιουργία του Ισλαμικού Κράτους φαίνεται να ξάφνιασε πολλούς και να αύξησε τα ισλαμοφοβικά αντανακλαστικά της Δύσης. Όμως αυτοί που σίγουρα δεν θα έπρεπε να ξαφνιαστούν ήταν οι ίδιες οι δυτικές κυβερνήσεις και τα μέλη του ΝΑΤΟ. Δεν μπορεί κανείς

να φανταστεί ότι δεν ήξεραν την υποστήριξη που προσφέρουν τα αυταρχικά θεοκρατικά καθεστώτα της Σαουδικής Αραβίας, των Αραβικών Εμιράτων κλπ-σύμμαχοι κατά τα άλλα της Δύσης-στις ομάδες των φανατικών ισλαμιστών, ή το ότι η Τουρκία άφησε ανεμπόδιστα τους μαχητές της ISIS να περάσουν μέσα από το έδαφος της στην Συρία για να μπορέσουν να ανατρέψουν το καθεστώς του Άσαντ. Ακόμα, δεν μπορεί κανείς να πιστέψει ότι η άρση του εμπάργκο στο Συριακό πετρέλαιο από την ΕΕ έγινε χωρίς να λάβει υπόψιν της τους οικονομικούς πόρους που θα έφταναν στα χέρια των Τζιχαντιστών μέσω των κοιτασμάτων των περιοχών που είχαν υπό τον έλεγχο τους. Είναι άραγε τόσο παρανοϊκή η στρατηγική του ΝΑΤΟ ώστε να επαναλαμβάνει ξανά και ξανά το λάθος του Φρανκενστάιν, βοηθώντας να δημιουργηθεί ένα «τέρας» που στο τέλος δεν ελέγχει; Μπορεί και ναι, ίσως γιατί οι θεωρίες του καπιταλισμού καζίνου, όπου το μεγαλύτερο κέρδος συνυπάρχει με το μεγαλύτερο ρίσκο, έχουν διαπεράσει ακόμα και τους γεωπολιτικούς – στρατιωτικούς σχεδιασμούς.

Θα προσπαθήσουμε και αυτή την φορά να αποφύγουμε να αυτοπαγιδευτούμε σε σενάρια

συνωμοσίας. Η άνοδος του εξτρεμιστικού ισλαμισμού δεν συντελέστηκε σ' ένα «εργαστήριο» κάποιων μυστικών υπηρεσιών. Η ανάπτυξη τους οφείλεται στις ιδιαίτερες κοινωνικοπολιτικές συνθήκες των τελευταίων δεκαετιών, τόσο στις Αραβικές χώρες όσο και στους μουσουλμανικούς πληθυσμούς που ζουν στις χώρες της Δύσης. Η ήττα της Αραβικής αριστεράς, το ξεθώριασμα του Αραβικού Εθνικισμού και η αδυναμία του να αντιταχθεί στον Δυτικό Ιμπεριαλισμό με όρους εθνικής αστικής ανεξαρτησίας, οι επεμβάσεις του ΝΑΤΟ στο Ιράκ και το Αφγανιστάν που συνοδεύτηκαν από απάνθρωπες πρακτικές ταπείνωσης, εξευτελισμού και κατάργησης κάθε καθεστώτος δικαίου(ποιος μπορεί να ξεχάσει τις εικόνες από το Αμπού Γκράιμπ ή την no mans land του Γκουαντάναμο και των άλλων ειδικών φυλακών εκτός οποιουδήποτε νομικού καθεστώτος;), η αδιαφορία των δυτικών απέναντι στο όλο και πιο έντονο καθεστώς απαρτχάιντ του Ισραήλ απέναντι στον Παλαιστινιακό λαό, οι συνεχόμενες διακρίσεις, ο υποβιβασμός σε πολίτες δεύτερης κατηγορίας και το καθεστώς εξαίρεσής για τους μουσουλμάνους της Δύσης διαμόρφωσαν τους όρους για την ανάδυση και την ενδυνάμωση αυτού του ρεύματος. Όμως, οι κυβερνήσεις της Δύσης δεν βλέπουν στους Τζιχαντιστές μόνο έναν κίνδυνο, αλλά βλέπουν πάντα και μια ευκαιρία, και δεν σταματάνε να παίζουν μαζί τους το παιχνίδι με το καρότο και το μαστίγιο. Από την μια τους ενισχύουν ή κλείνουν τα μάτια σ' αυτούς που τους ενισχύουν, από την άλλη τους δαιμονοποιούν και διαχειρίζονται τον τρόμο που αυτοί σκορπούν.

Οι Αραβικοί Λαοί απέχουν πολύ από την εικόνα που κατασκευάζει γι' αυτούς η Δύση. Οι εξεγέρσεις της Αραβικής Άνοιξης, όπως και η εξέγερση στην Ισταμπούλ και την υπόλοιπη Τουρκία μας έφεραν σε επαφή με μια σειρά από ταξικούς και κοινωνικούς αγώνες, ριζοσπαστικές πρακτικές, αντικαπιταλιστικές οργανώσεις και έναν πλούτο κινηματικών εμπειριών που θα θεωρούσε κανείς αδιανόητο ότι μπορεί να υπάρχει σ' αυτές της χώρες, αν ενστερνιζόταν την εικόνα που κατασκεύαζαν τα διεθνή ΜΜΕ. Είδαμε μια σφριγηλή νεολαία να διεκδικεί το μέλλον της, είδαμε ένα εργατικό κίνημα να αναβιώνει πρακτικές άγριων απεργιών που η εργατική τάξη στην Δύση φαίνεται να έχει λησμονήσει, είδαμε γυναίκες να ανατρέπουν τόσο τον κοινωνικό τους ρόλο όσο και την κατασκευασμένη εικόνα που είχαμε για αυτές, είδαμε τις διαφορετικές θρησκείες να αποτελούν πεδίο συνάντησης μέσα στο κίνημα και όχι διαχωρισμού(είναι χαρακτηριστικές οι περιγραφές κατά την εξέγερση στην Αίγυπτο χριστιανών να περιφρουρούν μουσουλμάνους την ώρα της προσευχής και το αντίστροφο), είδαμε ισλαμιστές να συνυφαίνουν την θρησκεία με τον πολιτικό ριζοσπαστισμό, όπως τμήματα τη νεολαίας των Αδελφών Μουσουλμάνων στην Αίγυπτο ή οι Μουσουλμάνοι Αντικαπιταλιστές στην Ισταμπούλ. Εν ολίγοις, είδαμε να δημιουργούνται ρωγμές τόσο στην εξουσία των παραδοσιακών ελίτ των αραβικών καθεστώτων όσο και στην

θεοκρατική αντιδραστική προοπτική έκτροπή στους. Ορωγμές όμως δεν

μπόρεσαν να μετασχηματιστούν σε εναλλακτική προοπτική, οι εξεγέρσεις ηττήθηκαν και τα κινήματα υποχώρησαν. Τα παλιά καθεστώτα ανασυγκροτήθηκαν έστω και μεταμφιεσμένα, όπως στην Αίγυπτο, ή βρίσκονται σε διαδικασία αποδιάρθρωσης με την μετατροπή των κοινωνικών εξεγέρσεων σε στρατιωτικές συγκρούσεις των καθεστώτων με τους Ισλαμιστές, όπως στην Συρία. Οι κοινωνικές διεκδικήσεις ενάντια στην φτώχεια, στην τεράστια ανεργία και την υπερεκμετάλλευση των λαϊκών στρωμάτων, καθώς και οι διεκδικήσεις για πολιτικές ελευθερίες, που είχαν φέρει στο προσκήνιο οι εξεγερμένοι, κρύφτηκαν και πάλι πίσω από τις φυλετικές, εθνικές και θρησκευτικές συγκρούσεις. Ο αέρας ελευθερίας και χειραφέτησης που φύσηξε για λίγο πάνω από τον Αραβικό κόσμο χάθηκε ξανά μέσα στα σύννεφα του πολέμου και της καταστολής. Ο ρόλος των Τζιχαντιστών δεν είναι αντιθετικός αλλά συμπληρωματικός στην παλινόρθωση των ανελεύθερων καθεστώτων στον Αραβικό κόσμο, ακόμα και εάν αυτό γίνεται με συγκρουσιακό τρόπο και μέσω της ανάδυσης μιας νέας στρατιωτικό-θρησκευτικής ελίτ. Αυτή όπως είναι φυσικό θα προσπαθήσει να κατοχυρώσει την παρουσία και να διαπραγματευτεί την θέση της μέσω της στρατιωτικής ισχύος, αλλά κυρίως του τρόμου, απέναντι όχι μόνο στα παλιά καθεστώτα αλλά και στην Δύση.

Οι πολεμικές συγκρούσεις, η μαζική φυγή στην προσφυγιά, οι σφαγές των αμάχων, οι βιασμοί των γυναικών, οι παραδειγματικές δολοφονίες μελών θρησκευτικών και πολιτικών αντιπάλων από τους Τζιχαντιστές, είναι φυσικό ότι δρουν ανασταλτικά για οποιαδήποτε κοινωνική κινητοποίηση και πολιτικό ριζοσπαστισμό. Στην πραγματικότητα, οι παραδοσιακές ελίτ του Αραβικού κόσμου κινδυνεύουν πολύ λιγότερο από τον ακραίο φανατικό Ισλαμισμό από ότι κινδυνεύουν τα λαϊκά στρώματα, πόσο δε μάλλον αυτά που ανήκουν σε θρησκευτικές και εθνοτικές μειονότητες, όπως οι Κούρδοι, οι Γιεζίντι, οι Σιίτες κλπ.

Στην πραγματικότητα, και παρά τις υστερίες των Δυτικών ΜΜΕ, η στάση των κυβερνήσεων της Δύσης και του ΝΑΤΟ είναι αντιφατική σε σχέση με τους Τζιχαντιστές γιατί και τα πολιτικά και οικονομικά τους συμφέροντα είναι αντιφατικά. Το παιχνίδι είναι οριακό και επικίνδυνο μεν, προσοδοφόρο και χρήσιμο δε. Η Δύση ανοικτά, αλλά και συγκεκαλυμμένα, ενίσχυσε στην αρχή τους Τζιχαντιστές με στόχο να ανατρέψει το καθεστώς του Άσαντ. Η

επέκταση της δράσης τους και η επικράτηση των Τζιχαντιστών σ' ένα μεγάλο μέρος του Ιράκ προφανώς και είναι σημαντικό πρόβλημα, και ιδιαίτερα για τις ΗΠΑ. Ο ρόλος του «εγγυητή της ειρήνης και της ασφάλειας» στην ευρύτερη περιοχή αποδεικνύεται μια σισύφεια προσπάθεια για τον στρατό των ΗΠΑ που συνεχώς υπονομεύεται από αστάθμητους παράγοντες. Από την άλλη, τα εγκλήματα που διαπράττουν οι Τζιχαντιστές και η πρόθεση τους να δημιουργήσουν ένα καθαρά Ισλαμικό κράτος σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερη περιοχή της Μ. Ανατολής λειτουργούν σαν άλλοθι στις εγκληματικές πολιτικές της «τελικής λύσης» που προσπαθεί να εφαρμόσει το, επίσης μιλιταριστικό και θεοκρατικό, κράτος του Ισραήλ. Όσο θα επεκτείνεται η ισχύς των Τζιχαντιστών τόσο θα αυξάνουν οι φωνές για την αναγκαιότητα ύπαρξης της στρατιωτικής ισχύος του Ισραήλ και αποδοχής των μεθόδων του. Ισραήλ και Τζιχαντιστές ανατροφοδοτούν ο ένας την ισχύ του άλλου ακριβώς μέσω της τρομοκρατικής βιοπολιτικής που ασκούν.

Σ' αυτό το σημείο πρέπει να εστιάσουμε λίγο περισσότερο, καθώς νομίζουμε πως είναι κομβικό. Δεν έχουμε να κάνουμε μονάχα με την θηριωδία του πολέμου. Δεν μιλάμε για "παράπλευρες απώλειες" ή για εγκλήματα πολέμου που έγιναν ως παρεκτροπές. Δεν υπάρχει καμία προσπάθεια από την μεριά των Τζιχαντιστών να κρύψουν, να δικαιολογήσουν ή να διαψεύσουν τις πρακτικές τρόμου που χρησιμοποιούν. Αντίθετα, τις εισάγουν ως μέρος της στρατηγικής τους σ' αυτό τον πόλεμο. Έξω, όμως, από αυτό το παιχνίδι της βιοπολιτικής του τρόμου δεν μένει ούτε η Δύση, αφού μέσω των ΜΜΕ δια- χειρίζεται την εικόνα του τρόμου που παράγουν οι Τζιχαντιστές για να πειθαρχήσει αλλά και διαχωρίσει τους κατοίκους των δυτικών κρατών και να ενισχύσει τον πατερναλιστικό ρόλο του κράτους ως «εγγυητή της ασφάλειας» από έναν «ακατανόητο και παράφρονα» εχθρό.

Στην δεδομένη στιγμή η μόνη δύναμη που μπορεί να αναχαιτίσει τους Τζιχαντιστές και να συσπειρώσει όλα τα ριζοσπαστικά πολιτικά και κοινωνικά τμήματα της ευρύτερης περιοχής φαίνεται να είναι οι Κούρδοι. Ο Κουρδικός λαός ζει σε τέσσερα κράτη της περιοχής: την Τουρκία, την Συρία, το Ιράκ και το Ιράν. Για δεκαετίες τώρα αντιμετωπίζει την κρατική και θρησκευτική καταπίεση των κρατών κάτω από την κυριαρχία των οποίων ζει. Έχει έντονα κοσμικά χαρακτηριστικά, μεγάλη εμπειρία στον ένοπλο αντάρτικο αγώνα και ο ρόλος των γυναικών στο εσωτερικό του είναι αναβαθμισμένος σε σχέση με πολλές από τις θρησκευτικές και εθνοτικές ομάδες στην ευρύτερη περιοχή. Χαρακτηρίζεται από έντονη θρησκευτική

ανεκτικότητα, ενώ η Αριστερά έπαιζε πάντα σημαντικό ρόλο στο εσωτερικό του. Λόγω της εθνοτικής και θρησκευτικής καταπίεσης η εργατική τάξη κατέχει σημαντικό ρόλο στην ταξική σύνθεση του κουρδικού λαού. Η επικράτηση της Αριστεράς στους Κούρδους της Τουρκίας και της Συρίας δεν έχει να κάνει μόνο με τον πρωταγωνιστικό ρόλο του πρώην μαοϊκού PKK στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα, αλλά και με την συμμετοχή των Κούρδων των μεγάλων αστικών κέντρων(πχ Ισταμπούλ) στους εργατικούς αγώνες και σε άλλες οργανώσεις της Επαναστατικής Αριστεράς. Ακόμα και στο Ιράκ, όπου οι δυτικόφιλοι ηγέτες των Κούρδων παίζουν σημαντικό ρόλο, στην εξέγερση των Κούρδων ενάντια στον Σαντάμ το 1991 τα εργατικά συμβούλια και οι οργανώσεις της επαναστατικής αριστεράς είχαν καθοριστική συμβολή στον ταξικό προσανατολισμό της εξέγερσης(για την άγνωστη σχετικά αυτή πτυχή του Κουρδικού κινήματος βλ «Ιρακινές Αντιστάσεις» εκδ Στάσεις Εκπίπτοντες 2008).

Οι Κούρδοι της Συρίας απέναντι στην απειλή των Τζιχαντιστών δημιούργησαν τις ένοπλες «Μονάδες Άμυνας του Λαού» στις οποίες συμμετέχουν και γυναίκες ως μαχήτριες. Άρχισαν, ακόμα, να συγκροτούν ένα μοντέλο δημοκρατικής αυτοδιοίκησης των περιοχών που ελέγχουν μέσα από το «Κίνημα της Δημοκρατικής Κοινωνίας του Δυτικού Κουρδιστάν»(TEV-DEM). Σε αυτό καλούν Άραβες, Αρμένιους και Ασσυροχαλδαίους να συμμετάσχουν ισότιμα χωρίς διάκριση, εξασφαλίζοντας την υποστήριξη τους για μια χώρα ενωμένη και δημοκρατική, όπου οι λαοί ζουν μαζί. Αν οι Κούρδοι ξεπεράσουν το στενό εθνικό προσδιορισμό, μπορούν να δημιουργήσουν έναν πόλο συσπείρωσης κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων που να επαναφέρει την δυναμική μιας εναλλακτικής ριζοσπαστικής προοπτικής στην περιοχή της Μ. Ανατολής; Προφανώς αυτό το ενδεχόμενο είναι ανοικτό και θα εξαρτηθεί από πολλούς παράγοντες. Ένας από αυτούς είναι οι εσωτερικοί συσχετισμοί ανάμεσα στις πολιτικές δυνάμεις του Κουρδικού λαού. Δεν πρέπει να έχουμε καμία αμφιβολία πως η βοήθεια σε στρατιωτικό εξοπλισμό που τρέχουν να προσφέρουν τώρα διάφορα κράτη της Δύσης, έχει να κάνει ακριβώς μ’ αυτούς τους συσχετισμούς. Με άλλα λόγια επιλέγουν να ενισχύσουν ακριβώς εκείνες της δυνάμεις που εκτός από μια δυτικόφιλη στάση θα τονίζουν την εθνική προοπτική και όχι την προοπτική μιας πολυσυλλεκτικής κοινωνικής δημοκρατίας. Η ενίσχυση των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων ανάμεσα στους Κούρδους που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ενδυνάμωση αυτής της εναλλακτικής προοπτικής είναι η στάση που θα έπρεπε να κρατήσει το αντικαπιταλιστικό κίνημα διεθνώς, αν θα ήθελε να ξεφύγει από τον ρόλο του απλού παρατηρητή και να ανασυγκροτήσει την διεθνιστική παράδοση του.